

Valvontatoimen jaosto

31.5.2021

VANK-V 2/2021

Aika 27.5.2021 klo 13:00 – 15.00

Paikka Skype-kokous

Läsnä	Kerttula Tuiri (pj) Ala-Hiiro Juha Berlin Titta Joro Risto Kangasniemi Lauri Kuokkanen Milla Martinkauppi Kirsi Mattila Hannu Neffling Jonna Orreveteläinen Pasi Rajaniemi Kirsi Santasalo Kati (siht.) Sahlberg Sari Söderström Merja Torniainen Merja	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes Teknisen Kaupan Liitto ry Maa- ja metsätalousministeriö Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea Sisäministeriö Liikenne- ja viestintävirasto Traficom Ympäristöministeriö (kohdat 1-5) Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes Tulli Säteilyturvakeskus Sisäministeriö Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes Suomen Standardisoimisliitto SFS ry Päivittäistavarakauppa ry Ruokavirasto
Esittelijät	Tytykoski Katri Kanerva Pauliina Alanko Kristine Simola Kreetta	Sosiaali- ja terveysministeriö Työ- ja elinkeinoministeriö Työ- ja elinkeinoministeriö Liikenne- ja viestintäministeriö

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 13.00.

2 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous laillisesti kokoon kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Todettiin, että V-jaoston ulkoministeriön edustaja vaihtuu. Ennen virallisen jäsenmuutoksen voimaantuloa UM:n kokouksiin osallistuu Lauri Kangasniemi.

3 Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin kokouksen 18.3.2021 pöytäkirja.

5 Ajankohtaista lainsäädännöstä

5.1 Euroopan komission ehdotus uudesta konelainsäädännöstä

Katri Tytykoski sosiaali- ja terveysministeriöstä kertoi, että komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koneista on annettu huhtikuun lopussa. Nykyinen konedirektiivi korvattaisiin asetuksella ja sääntelyä ehdotetaan yhdenmukaistettavaksi NLF-lainsäädäntökehityksen kanssa. Asetusehdotuksen tavoitteena on mm. sääntelyn selkeyttäminen ja yhtenä ehdotukseen sisältyvänä asiakokonaisuutena on päivittää koneiden käyttöohjeiden toimittamiseen koskevia vaatimuksia. Ehdotukseen on myös lisätty uusi ”olennaisen muutoksen” määritelmä. Olennaisen muutoksen tekijä katsottaisiin koneen valmistajaksi ja sitä koskisi koneen valmistajan velvollisuudet siltä osin kuin konetta on muutettu.

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 1.6.2021 jaoston jäsenille.

5.2 Tilannekatsaus markkina- ja valvonta-asetuksen täytäntöönpanosta

Pauliina Kanerva työ- ja elinkeinoministeriöstä esitteli hallituksen esitysluonnosta laiksi eräiden tuotteiden markkina- ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi sekä siihen saatua lausuntopalautetta.

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 1.6.2021 jaoston jäsenille.

5.3 Euroopan komission ehdotus uudeksi tekoälyasetukseksi

Kristine Alanko työ- ja elinkeinoministeriöstä esitteli tekoälyasetusehdotusta, jonka tarkoituksena on mm. varmistaa ihmisten ja yritysten turvallisuus ja perusoikeuksien toteutuminen. Mm. biometrinen etätunnistaminen on puhuttanut valmistelussa ja Euroopan parlamentti on ottanut asiassa vahvasti kantaa yksilön perusoikeuksien ja yksityisyydensuojan osalta.

Asetusehdotuksessa tekoälyjärjestelmät luokitellaan riskikategorioihin sen perusteella, aiheutuuko niistä ei-hyväksyttävä riski, korkea riski, matala riski vai minimaalinen riski. Tekoälyjärjestelmään sovellettavat velvoitteet määräytyvät sille määritellyn riskikategorian perusteella. Korkean riskin tekoälyjärjestelmän palveluntarjoajalle ehdotetaan tiettyjä velvoitteita ennen järjestelmän

saattamista EU:n markkinoille. Kokonaan kiellettyä olisi sosiaalinen pisteytysjärjestelmä (social scoring) tai ihmisen toimintaa manipuloiva ohjaus (mm. tietynlaiset puhuvat lelut).

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 1.6.2021 jaoston jäsenille.

5.4 Digital Service Act

Kreetta Simola liikenne- ja viestintäministeriöstä esitteli joulukuussa 2020 julkaistua Euroopan komission digitaalisia palveluita koskevaa säädösehdotusta (digipalvelusäädös, ”DSA”). Säädöksen yhtenä tavoitteena on turvallisempi verkkoympäristö kuluttajille. Asetuksen soveltamisala on horisontaalinen. Kaikkien verkossa toimivien välittäjien, jotka tarjoavat palvelujaan EU:n sisämarkkinoilla, on noudatettava uusia sääntöjä riippumatta siitä, ovatko ne sijoittautuneet EU:hun vai sen ulkopuolelle.

Säädös koskisi mm. kaikkea välityspalvelun palveluntarjoajan välittämää laitonta sisältöä. Sisältö on laitonta, jos se määritellään laittomaksi kansallisessa tai EU-lainsäädännössä. Välityspalveluiden tarjoajille on ehdotettu huolellisuusvelvollisuuksia, joista yksi keskeisimmistä on palveluntarjoajan velvollisuus luoda mekanismit laittoman sisällön ilmoituksille ja käsitellä ilmoitukset (Artikla 14). Verkkoalustan on myös velvollisuus sulkea käyttäjätili määrääjäksi tietyissä tapauksissa (Artikla 20) sekä ilmoittaa ihmisten henkeä tai terveyttä uhkaavista rikoksista (Artikla 21). Verkkoalustan on myös tunnistettava alustalla toimivat elinkeinonharjoittajat ja saada heistä etukäteen tietyt tiedot, kuten markkinavalvonta-asetuksessa (2019/1020) tarkoitetun talouden toimijan yhteystiedot (Artikla 22). Erittäin suurille verkkoalustoille kohdistuu lisävelvoitteita mm. disinformaation suhteen ja erittäin suurten alustojen valvonta on limittyvää komission kanssa.

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 1.6.2021 jaoston jäsenille.

5.5 Tilannekatsaus maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksesta

Kirsi Martinkauppi ympäristöministeriöstä esitteli maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen tilannetta. Pääteemoja rakentamisen ohjauksessa ovat mm. ilmastonmuutoksen torjunta, digitaalisuus ja prosessien, kuten lupaprosessien, sujuvoittaminen. Keskeisiä muutoksia uudistukseen liittyen ovat mm. että lupamuotoja tulee olemaan vain yksi (rakentamislupa), rakentamisluvat haetaan tietomallilla (jatkossa saadaan selville, mistä materiaaleista rakennus on tehty ja mitä mahdollisesti uusiokäytön estäviä materiaaleja on käytetty),

rakennusurakan päätoteutusvastuu tulee olemaan pääurakoitsijalla ja katsastusmenettely (suurten massojen käytössä olevat rakennukset tarkastetaan tiheämmin).

Kokonaisuudistuksen rinnalla toteutetaan ns. pientä MRL-lakimuutosta, jonka myötä mm. rakennustuoteysteypistettä esitetään Tukesin Fipointin yhteyteen.

Esitetyt diat on toimitettu sähköpostilla 1.6.2021 jaoston jäsenille.

6 Muut asiat

Esille ei tullut muita asioita.

7 Seuraavat kokoukset

Syksyn kokousajankohdiksi sovittiin 7.10. kello 13-15 ja 13.12. kello 12.30-14.30. Kokoukset järjestetään muutoin Teamsin välityksellä, jollei joulukuussa tilanne anna mahdollisuutta kokoontua kasvokkain.

Puheenjohtaja totesi, että kokousten asialistoista voi antaa palautetta ja asialistalle voi esittää ehdotuksia kokousaiheista.

8 Kokouksen päättäminen

Kokous päättyi kello 15.00.

Kati Santasalo

V-jaoston sihteeri

Liitteet

Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi koneista, Katri Tytykoski

HE-luonnos laiksi eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, Pauliina Kanerva

Tekoälyasetusehdotus, Kristine Alanko

Digipalvelusäädös (DSA), Kreetta Simola

Tilannekatsaus maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksesta, Kirsi Martinkauppi

Jakelu

Valvontatoimen jaoston jäsenet

Tiedoksi

Vaatimustenarviointiasiain neuvottelukunnan jäsenet ja sihteeristö